

O GİTTİ ORTAK AKLI KALDI

AHMET KUŞSAN

Süleyman Kâmil Yazıcı... Aksaray'ın bir büyük evladını ebediyete uğurladık...

Şubat'ın dokuzuydu. İstanbul'da bir cenaze namazı kılındı. Omuzlardaki tabut, içinde bir beden değil; doksan yedi yıllık bir çınarı taşıyordu. Toprağa verilen yalnızca bir insan değildi; *Aksaray'ın Gündoğdu Mahallesi'nde filizlenip Anadolu'nun bağrında kök salmış bir değerler bütünüydü.*

Süleyman Kâmil Yazıcı, dünya dediğimiz bu handan sessizce ayrıldı. Ardında bıraktıklarıysa bir ömrün çok ötesinde: Kurduğu fabrikalar, taş üstüne taş koyduğu müesseseler, binlerce gencin yüzünde tebessüm olan burslar, nice ailenin ekmeği... Ve en kıymetlisi: **"Ortak akıl"** dediği o kadim felsefe.

O, sadece bir holding kurucusu değildi.

O, Anadolu irfanını dünyayla buluşturan bir zihniyet mimarıydı.

Bir Bakkal Dükkânından Doğan Ufuk

1929 baharında Aksaray'da açtı gözünü dünyaya Kâmil Bey. Onun ilk mektebi, sıralar ve kitaplar değil; babası *Hacı Mehmet Ağa'nın* mütevazı bakkal dükkânıydı. Küçük ellerin teraziye uzanmasıyla başladı hayatı tanımaya. Orada öğrendi terazinin sadece gramı değil, kalbi de tarttığını. Müşteriyle göz göze gelmenin, bir selamın, bir güler yüzün ticaretteki karşılığını. Alın terinin yalnızca ekmek değil, haysiyet de kazandırdığını.

Henüz çocuk denilecek yaşta, hayat onun zihnine üç kelimeyle bir ders yazdı. **Emek, sabır ve güven.** Anlayacaktı ki bu üçü olmadan hiçbir yapı kalıcı değildir. Ortaokul sıralarını geride bırakıp ticarete atıldığında daha bir delikanlıydı. Ama o delikanlının içinde, yıllar sonra Türkiye'nin en büyük sanayi hamlelerinden birine imza atacak bir irade filizleniyordu henüz kimsenin farkında olmadığı.

Ortak Aklın İnşası

Kâmil Yazıcı'nın hayatını bir tek kavrama sığdırmak gerekse, o kavram **"ortak akıl"** olurdu. Ama o bunu bir kavram olarak raflara koymadı; her gün yaşadı, her adımında yeniden inşa etti. Onun için ortak akıl, bir iş stratejisinden fazlasıydı; bir varoluş biçimiydi.

Daha 17'sinde, 1946 yılında Suzan Hanım'la yuva kurarken de aynı ilkeyle yola çıktı: **"Ailemizi ortak akılla yöneteceğiz"** dedi. Dört yıl sonra, 1950'de İzzet Özilhan'la el sıkıştığında da aynı söz döküldü dudaklarından: **"Bu ortaklık, ortak akılla yürüyecek."** Ve öyle de oldu....

Türkiye iş dünyasında yarım asrı aşan ortaklıklar azdır. Hele hele iki aile arasında, dedelerden torunlara uzanan bir birliktelik, neredeyse bir asra yaklaşan bir yol arkadaşlığı... Bu, yalnızca ticaretle açıklanamaz. **Bu, ahlâkla, söze sadakatle, güvenle örülmüş bir kumaştır.**

Kâmil Yazıcı ile İzzet Özilhan arasındaki o el sıkışması, sadece bir şirket kurmadı; **Anadolu Endüstri Holding'in**

temeline atılan ilk harcı oluşturdu. Ama daha önemlisi, iki aile arasında hiç sarsılmayan bir güven köprüsü inşa etti.

Bir insanın kurduğu şirket büyüyebilir; olağandır.

Fakat bir insanın kurduğu güven büyürse, işte o zaman tarih yazılır.

Ve Kâmil Yazıcı, tam da bunu yaptı.

Anadolu'dan Yükselen Sanayi Hamlesi

Çelik Motor'dan Java'ya, Skoda'dan Isuzu'ya, Honda'dan Kia'ya... Bu markaların her biri Kâmil Yazıcı'nın Anadolu'ya armağan ettiği sanayi meşalesinin kıvılcımlarıydı. Montaj sanayiinden yerli üretime uzanan her adımda onun vizyonu vardı. O sadece ticaret yapmıyor; bir ülkenin sanayi hafızasını inşa ediyordu.

1960'lar... Kâmil Yazıcı, daha o günlerde otomotivin bu topraklar için sıradan bir sektör değil, stratejik bir alan olacağını görmüştü. Bu, sıradan bir ticari sezgi değildi; bu, geleceği okuyabilen bir zihnin, zamanın perdesini aralayışıydı.

Sonra içecek sektörü geldi. Efes'in doğuşu, Anadolu insanının alın teriyle mayalandı. Coca-Cola ile kurulan ortaklıklar, bir Aksaray çocuğunun dünya devleriyle el sıkışmasıydı. Ve Anadolu Efes, kısa sürede yalnızca Türkiye'nin değil, dünyanın sayılı markaları arasında yerini aldı. Yerel bir girişimin küresel bir aktöre dönüşmesinin hikâyesidir bu. Hem de köklerinden kopmadan, Anadolu irfanını hep yanında taşıyarak.

Bugün Anadolu Holding'in yirmi ülkede iz bırakması, bir şehrin evladının ufkunun ne kadar geniş olabileceğinin en somut delilidir. *Aksaray'da başlayan yolculuk*, dünyanın dört bir yanına ulaştı. Ama o hiç unutmadı: Nereden geldiğini, hangi toprakların mayasıyla yoğrulduğunu.

Kârın Ötesinde Bir Hayat

Kâmil Yazıcı'yı anlamak için yalnızca kurduğu şirketlere bakmak yetmez. Onun en güçlü tarafı belki de şuydu: Başarıyı yalnızca kârla ölçmedi. Rakamların ötesinde bir terazisi vardı onun; vicdanla, tevazuyla, şükürle dengelenmiş bir terazi.

Eşi *Suzan Hanım*'a söylediği şu sözler, bir sanayicinin değil; bir vicdan sahibinin kaleminden çıkmıştır: *"Eğer iş âleminde muvaffak olmuşsam, bunda eşimin payı çok ama çok fazladır."* Bunu söyleyebilen bir adamdan söz ediyoruz. Bir ömür boyu yanı başında duran, altı çocuk büyüten, hiçbir derdini ona yansıtmayan bir kadına minnetini bu sözlerle ifade eden bir insan.

Bu tevazu, Anadolu irfanının ticaretle birleşmiş hâlidir; kazancın yalnızca parayla değil, gönülle de ölçüldüğü bir dünyanın sesidir. ***1979'da kurulan Anadolu Vakfı***, onun hayır anlayışının kurumsal ifadesidir. Bir elin verdiğini ötekinin görmesini istemeyen bir anlayışla, eğitime, sağlığa, gençlere uzanan destekler... Binlerce gencin yüzünde tebessüm olan burslar, nice hastaya şifa olan sağlık yatırımları.

Onun vizyonu yalnızca fabrikalarla sınırlı kalmadı; spora ve sanata da el verdi. 1976 yılında kurduğu *Efes Pilsen Spor Kulübü*, gençlere ve spora verdiği önemin en somut göstergesiydi. Bugün *Anadolu Efes* adıyla mücadele eden ve iki kez Avrupa şampiyonu olan takım, onun bu desteğinin ne denli büyük bir mirasa dönüştüğünün kanıtıdır.

Anadolu Vakfı aracılığıyla eğitim ve sağlığın yanı sıra kültür-sanat projelerine de destek veren Yazıcı, toplumun yalnızca maddi değil, manevi kalkınmasına da katkı sundu. Tüm bu hizmetlerinin karşılığında *Devlet Üstün Hizmet Madalyası ile onurlandırıldı. ODTÜ, ona "Onursal Felsefe Doktora Derecesi"* verdi. Ama bunlar, onun gözünde yalnızca birer unvandı. O asıl ödülü, dokunduğu hayatların dualarında buldu. Bunlar yalnızca madalya ve diplomalar değil; bir ömrün, bir duruşun, bir ahlâkın takdiridir.

Ama Önce Aksaraylıydı

Dünya markaları arasında adı anıldığında, uluslararası zirvelerde söz sahibi olduğunda bile o, her şeyden önce ***Aksaraylıydı***. Ne kadar büyürse büyüsün, gönlünde hep bir Gündoğdu Mahallesi saklıydı. Çocukluk arkadaşı ***Fikret Otyam***'ı hiç unutmadı.

Nevşehirli Mahallesi'nde birlikte koşturdukları günleri, *Sinne Çayırı'nda Vecihi Hürkuş'un* uçağının inişini seyrettikleri o heyecanlı anları hep hatırladı. Kökünü inkâr

etmeyen, büyüdükçe memleketine sırt çevirmeyen nadir adamlardan o.

Aksaray'a yapılan yatırımlar, eğitim kurumlarına verilen destekler, aile fertlerinin isimlerinin şehrin dört bir yanında yaşatılması...

Bunlar asla tesadüf değildi. Bunlar, bilinçli bir vefanın, köklerine sınırsız bağlı bir yüreğin eseri idi... Ve her biri, bu topraklara duyulan minnetin taşlaşmış, betonlaşmış, kitaba dönüşmüş hâli idi.

Bir insanın büyüklüğü, kazandığı paralarla ya da kurduğu şirketlerle ölçülmez. Bir insanın büyüklüğü, geldiği yeri unutmamasıyla, oraya olan vefa borcunu ödemesiyle ölçülür. Ve *Kâmil Yazıcı*, bu ölçüde dev bir insandı.

*Aksaray onunla gurur duydu.
Ama o da Aksaray'la gurur duydu.*

Bir Ömrün Ardından

9 Şubat 2026'da İstanbul'da toprağa verildiğinde, aslında Aksaray'dan çıkan bir çınar ebediyete uğurlanıyordu. Gündoğdu Mahallesi'nde filizlenen o fidan, yıllar içinde koskoca bir ormana dönüşmüş; dalları yirmi ülkeye uzanmış, gölgesinde binlerce insan huzur bulmuştu.

Ama bazı insanlar ölmez. Beden toprağa karışır ama bıraktıkları zihniyet yaşamaya devam eder.

Süleyman Kâmil Yazıcı, bu topraklara, bu millete, bu şehre çok şey öğretti. En önemlisi de şunu:

Ortaklık mümkündür. İnsanlar güven üzerine birbirine kenetlenilebilir, yarım asrı aşan birliktelikler kurabilir. Güvenle büyümek mümkündür. Köklerinden kopmadan, ahlâkıdan taviz vermeden, sözüne sadık kalarak da dünya devî olunabilir. Anadolu'dan dünyaya uzanmak mümkündür. Aksaray gibi bir şehirden çıkıp, yirmi ülkede fabrikalar kurmak, milyarlarca insana ulaşmak hayal değildir.

Ve belki en önemlisi: Başarı, ahlâkla birlikte yürüyebilir. İkisini birbirinden ayırmak zorunda değiliz. Tam tersine, kalıcı olan başarı, ancak ahlâkla yoğrulduğunda mümkündür. İşte Kâmil Yazıcı'nın ardında bıraktığı miras budur. Sadece fabrikalar, sadece markalar, sadece paralar değil; bir duruş, bir anlayış, bir "ortak akıl" felsefesi. O gitti ama ortak aklı kaldı.

Vefa Borcumuz

Aksaray, ona çok şey borçlu. Ama belki borçtan da önemlisi, Aksaray ondan çok şey öğrendi.

Bugün bu şehirde genç bir girişimci çıkıp "*Ben de büyük işler yapabiliyim*" diyerek hayal kurabiliyorsa, bunu onun açtığı yolda yürüyor olmasına borçludur.

Bugün bir çocuk, Anadolu Vakfı'nın bursuyla okula gidebiliyor, kitaplarla buluşabiliyor, geleceğe umutla bakabiliyorsa, bunu onun kurduğu hayır müessesesine borçludur. Bugün bir şehir, yetiştirdiği bir evladiyla gurur duyabiliyor, onun adını okullarda, kütüphanelerde, vakıflarda yaşatabiliyorsa, işte o gururun tam kalbinde *Kâmil Yazıcı'nın* izleri vardır.

O, sadece bir iş adamı değildi. O, *Anadolu irfanının, Anadolu aklının, Anadolu insanının alın terinin ve ahde vefasının dünyaya açılmış bir yüzüydü. Şimdi o yüz, toprağa karıştı. Ama bıraktığı ışık, Aksaray'ın üzerinde hep parlayacaktır.*

Ruhu şâd olsun. Mekânı cennet olsun. Aksaray bu büyük adama minnettardır. Aksaray onu asla unutmayacaktır..

